

Teppeland

Den røde løperen er en verden hvor bare de vakreste får bo. Den er ikke ekte og til dels korrupt – likevel dras vi mot den. Hvorfor? spør forfatter av boken ***Kleskoden*, Mari Grinde Arntzen.**

tekst Mari Grinde Arntzen

EN GANG GIKK OGSÅ JEG PÅ EN RØD LØPER. Det var en ytterst ubehagelig opplevelse. En kamerat hadde regissert en film, og for å komme inn på premièren måtte jeg gjennom hovedinngangen på kino. Mellom meg og filmen lå et langt, rødt teppe. På hver side sto noen fotografer og hang. Jeg angrep teppet fra siden. Med blikket festet på døren løp jeg på skrå over det røde rektangelet. Jeg tilhører ikke den verden. Jeg er som de aller fleste. Jeg er ikke glamorøs.

SE MIN KJOLE. – Hva har du – eller HVEM har du på deg?

Reporteren fra Vogue var et hode lavere enn intervjuobjektet og så rett inn i brystpartiet på Katie Holmes' hvite kjole.

– Calvin Klein, svarte skuespilleren, før hun bablet i vei om hvor takknemlig hun var for å få lov til å bære den.

Ute på gaten, foran The Metropolitan Museum of Art i New York, sto folkemassen bak sperringer i håp om å få et glimt av det som foregikk lenger inne. På årets store røde løper-begivenhet, The Met Gala, streamet Vogue gjestenes ankomst direkte på nett. I én time og 20 minutter rapporterte den lille reporteren og resten av Vogue-teamet om hva gjestene hadde på seg. Det røde vegg til vegg-teppet som strakte seg over inngangspartiet og opp den brede trappen til museet, var sentrum for det hele. Jeg vet fortsatt ikke hva som skjedde inne på festen, men jeg vet at håret til den ellers så dydige Holmes var tupert noe mer enn normalt fordi ballets tema var punk. Og at Sarah Jessica Parker kom i en hanekam signert designer Philip Treacy, mens Madonna bommet fordi hun var altfor opplagt i en hullete strømpebukse og naglebelte med lenke.

Innenfor kanten på det røde teppet finnes en verdensorden hvor den riktige poseringen på det riktige bildet med den riktige kjolen og stilingen på det riktige mennesket er meningen med alt. Her er tilblivelsen av det guddommelig vakre og perfekte individet et mål. Uoppnåelig og fiktivt, selvsagt, men så fascinerende at medier over hele verden formidler bildene av menneskene på den røde løperen.

Utenfor teppet ville Beyoncé s-formede posering for å få hanskene til å matche mønsteret på Givenchy-kjolen sett ko-ko ut. Bare innenfor dette rødfargede og myke området gir bevegelsene og stilingen mening. Og for at denne fantasiverdenen skal bli virkelig, må den dokumenteres og formidles til massene; til de millioner over hele verden som klikker seg gjennom bildene dagen derpå. For det er inne i deres hoder at den røde løperens verden kanskje er på sitt mest ekte. Hos de som bare kan se og aldri bli glamorøse.

STJERNESTØV. – Glamour er først og fremst en egenskap hos et individ. (...) Den blir skapt i kombinasjon av kjole, hår, duft og til og med scenografi. Resultatet er en perfekt maske, den uangripelige og fryktingytende makten et ikon har, skriver den britiske professoren Elizabeth Wilson i artikkelen *A Note on Glamour*.

Ordet glamour sporer hun tilbake til eldgammel keltisk kultur og da i betydning av «noe magisk». Dagens oppfatning av ordet oppsto først under romantikken, og med dandyenes inntog på 1800-tallet gikk glamour over til å handle om personlig karisma. En dandy var ikke bare det antrekket han bar og heller ikke bare en person, men et resultat av begge. Under Hollywood-filmenes gullalder på 1930- og 40-tallet gjorde Greta Garbo og Marlene Dietrich glamour til noe ▶

20%

Ted sofa fra L.K. Hjelle

SOMMER KAMPANJE

De gode tilbudene
varer til 15. august

25%

Handy sofa fra Nielaus

20% på Jensen madrasser
10% på nattbord og gavler

15%

Langbordet fra Tonning

Vesletrim fra
Tonning

10%

Scandia nett stol
fra FjordFiesta

20%

Sommerkampanjen gjelder
sofaer i utvalgte tekstiler
og skinn.

A. HUSEBY & CO

Møllergata 6, 0179 Oslo.
Telefon 22 00 82 40
Man–fre 10–18, lør 10–16

www.ahuseby.no

15%

SL 88 fra Søren Lund

MYSTERIET GARBO: Greta Garbo ble et ikon i Hollywood på 1920- og 30-tallet, men folk flest visste svært lite om hennes privatliv. Etterhvert trakk hun seg helt tilbake fra rampelyset. – Ekte glamour er Garbos iskalde annerledeshet, mener den britiske professoren Elizabeth Wilson.

uhåndgripelig og overmenneskelig som var umulig å oppnå. Da annen verdenskrig var over, var glamour nærmest blitt synonym med Hollywood-stjerner.

Men ved å fremstå som guddommelig og perfekt blir glamouren også en maktfaktor. Tilstelninger som The Met Gala formidler hvem som er mest ettertraktet i motebransjen og Hollywood akkurat nå. Den røde løperen er et kostymedrama og et kammerspill om makt.

I boken *Blomsterfesten* av Elsa Beskow får den lille jenta Lisa lov til å være med på blomstenes store sankthansfest. Noen valmuedråper dryppet i øynene gjør at hun kan se blomstene slik de er: Som mennesker i klær av kronblader. Øverst i hagen sitter Dronning Rose. Hun er sjefen og den vakreste av dem alle. Rundt henne svirrer hageblomster og potteplanter, alt er nydelig og i sin skjønneste orden, helt til ugresset utenfor hagegjerdet også vil være med. Festen er i ferd med å bli ødelagt. De stygge og ubehøvlede vil inn. Men Dronning Rose får roet gemyttene. Hun foreslår at ugresset kan få sitte utenfor gjerdet og se på. Hvis de oppfører seg korrekt, kan det til og med hende at de får litt forfriskninger.

Den samme formen for hierarki, hvor graden av skjønnhet gjen-

speiler graden av makt, finnes både i moten og på den røde løperen. Stjernene er de kultiverte plantene, mens «ugresset» sitter igjen utenfor Metropolitan Museum og foran dataskjermene.

– Elitismen i det glamorøse sender et budskap om at ikke alle kan være nettopp det. Vi kan strekke oss, men vil aldri nå opp til stjernene, sier Wilson.

ALFADRØM. Stygge kjoler bryter magien. Kjendisstjernen Kim Kardashian kom i en blomstrete Ricardo Tisci-kjole til The Met Gala i år, der til og med hanskene var av blomsterstoff. Den høygravide Kardashian så ut som en blomsterball og gikk rett inn på årets verstkleddeliste. Skuespilleren Robin Williams la ut et bilde av seg selv i blomsterkjole fra filmen *Mrs Doubtfire* ved siden av Kardashians, og skrev: «Jeg synes jeg kledde den bedre.» Til Met Gala 2011 valgte Beyoncé en syltrang havfruekjole av Emilio Pucci. Den var umulig å gå i. Da Beyoncé skulle opp trappen, måtte ektemannen Jay-Z støtte henne. Stjerneglansen falmer også hvis omgivelsene ikke stemmer. I år virret modellen Elettra Wiedemann rundt i kulissene i en knallgul og rosa Prabal Gurung-kjole. Linselusen Wiedemann stjal all

«Kjendiskultur og glamour kan nemlig ikke leve side om side. Kjendiskulturen er styrt av konsum og handler om merkevarer og penger. Glamour er det motsatte.»

MARI GRINDE ARNTZEN

oppmerksomhet fra Kirsten Dunst og Alexa Chung da de poserte på den røde løperen. Når illusjonen brytes, går glamouren over i det latterlige, og stjernen faller ned fra tronen.

Ønsket om å være en vakker og sterk utgave av sin egen art, å få lede flokken og forplante seg videre, ligger i menneskets natur. De darwinistiske trekkene er sterke i moten, også på den røde løperen. Moten fungerer som et bilde på hvordan idealmennesket skal se ut her og nå. Den gir en pekepinn om hvilket utseende det lønner seg å ha.

Min mormor gikk i silkekjoler med blårev rundt halsen på fest. Jeg går i bomull og sort. I en hverdagstro og funksjonell kleskultur som vi har i Norge i dag, kan den røde løperen tilfredsstillende behovet vi har for å se og oppleve vakre ting. Selv Platon snakket om betydningen av det vakre som et bindeledd mellom menneskene og gudeverdenen. Det ga menneskene en mulighet til å oppleve det guddommelige. Slik kan det vakre fungere som en berikelse i livet, og gi glede og ny mening bare ved synet av det.

KJENDISSIRKUS. I år er det puppene til Angelina Jolie det handler om. I fjor var det benet. På vei inn til Oscar-utdelingen i 2012 stakk hun det høyre benet litt for mye ut av splitten på Versace-kjolen. Benet fikk umiddelbart en egen Twitter-konto under det dekkende navnet «Angies Right Leg». På det meste fikk benet 3399 tweets i minuttet. Hendelsen sier ikke bare noe om hvordan benet til Jolie ser ut, men viser også hvor tett sammensveiset moten, filmbransjen og kjendiskulturen er blitt. Det er i ferd med å bli et problem for glamouren, ifølge Elizabeth Wilson. Kjendiskultur og glamour kan nemlig ikke leve side om side. Kjendiskulturen er styrt av konsum og handler om merkevarer og penger. Glamour er det motsatte.

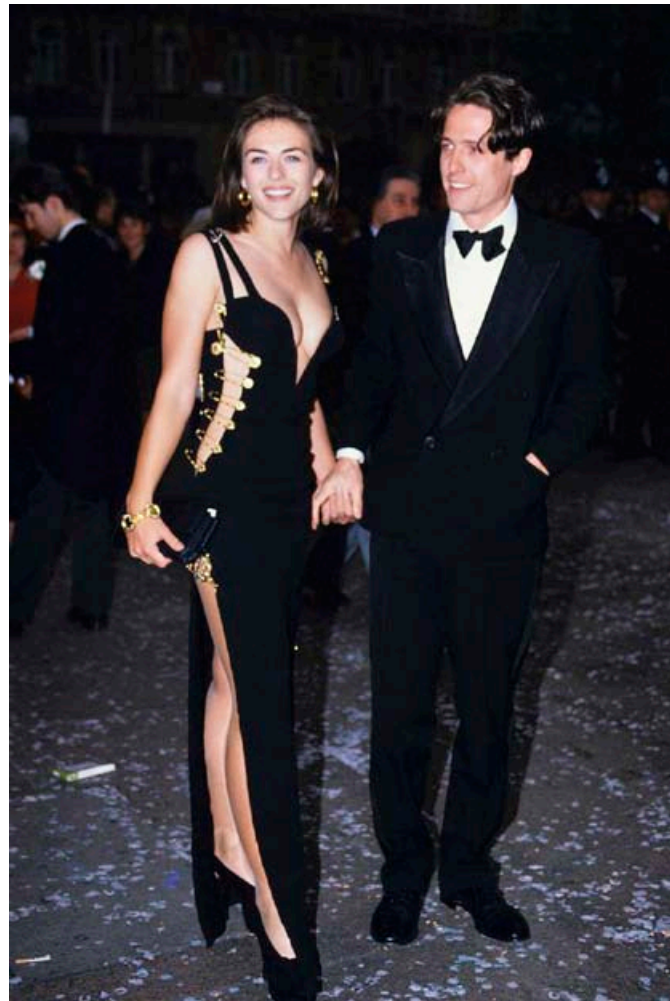
– Ekte glamour er Garbos iskalde annerledeshet, skriver Wilson. – «*I want to be alone.*»

Den britiske moteforskeren og forfatteren Pamela Church Gibson er bekymret for utviklingen.

– Filmene (...) er blitt mindre viktig enn presse- og internettdekning av stjernenes antrekk og personlige liv, skriver hun i boken *Fashion and Celebrity Culture*.

Gibson mener dagens kjendiskultur er i ferd med å gjennomsyre ikke bare film- og moteindustrien, men også den visuelle kulturen generelt. Og det i så stor grad at den påvirker innholdet i moten, hva folk kler seg i og – kanskje det mest skremmende av alt – måten vi betrakter oss selv på. Interessen vi har for hvem som går med hva og oppmerksomheten det får i mediene, slår tilbake. Bildene av de perfekte i en fiktiv verden kryper inn i hodene våre og blir et referansepunkt. Det gjør at vi sammenligner oss med noe uopnåelig.

Elizabeth Wilson anser prinsesse Dianas inntreden i kongelige rekker tidlig på 1980-tallet som et slags før- og etterøyeblikk. Pamela Church Gibson mener vendepunktet skjedde på en rød løper i 1994. Under premièren på filmen *Fire bryllup og en gravferd* kom hovedrolleinnhaver Hugh Grant sammen med sin den gang ukjente skuespillerkjæreste Elizabeth Hurley. Hun hadde på seg en sort Versace-kjole holdt sammen av sikkerhetsnåler i siden. Hurley ble førstesidestoff,

«**THAT DRESS**»: Moteforskeren Pamela Church Gibson mener vendepunktet i kjendiskulturen kom da Elizabeth Hurley stilte på filmpremière i denne Versace-kjolen og fullstendig stjal oppmerksomheten fra kjæresten Hugh Grant. Kjolen har nå en egen Wikipedia-side.

fikk store modelljobber og kontrakt med kosmetikk-giganten Estée Lauder. Bildene av Hurley i kjolen gjorde henne til en stjerne.

I dag bruker både luksusindustrien og billigkjedene kjendisene for det de er verd, enten det er i reklamekampanjer, som gjestedesignere eller rett og slett ved å kle dem opp både på den røde løperen og privat. Gjennom kjendisene vekker bransjen et behov i oss. Når Penélope Cruz skrider ut på den røde løperen i en kjole fra Lindex i billigmotekjedens reklamekampanje, er glamouren plutselig innenfor rekkevidde. Ved å kjøpe kjolen kjøper vi også en bit av stjerneglansen. Kjendisene, på sin side, øker sin egen popularitet gjennom å alliere seg med moteindustrien. Men Gibson mener den massive bruken av kjendiser kan gjøre den visuelle kulturen ensartet. Konsekvensen er at flere og flere kler seg likt, og at står i fare for å miste de individuelle kvalitetene vi har.

Selv har jeg tenkt at den lyseblå kjolen mamma sydde til et bryllup en gang på 1960-tallet, hadde passet ypperlig på en rød løper. Kjolen har den samme luksuriøse, enkle stilen som skuespillerne Carey Mulligan eller Michelle Williams har. Og i den lyseblå saken kunne jeg svart på det store hvem-spørsmålet fra den lille reporteren: «Sydd av mamma for 40 år siden. Ta den, sløsete forbrukere som må bruke store motedesignere og stylisten for å bli pene.»

Men ordene vil aldri komme fra min munn. Ikke anledningen heller. Jeg tilhører det virkelige livet, der glamouren lever på sitt sterkeste som en drøm. ☒

Kilder: «*Fashion and Celebrity Culture*» av Pamela Church Gibson (Berg Publishers, 2012), «*A Note on Glamour*» av Elizabeth Wilson (*Fashion Theory*, 2007) og *vogue.com*